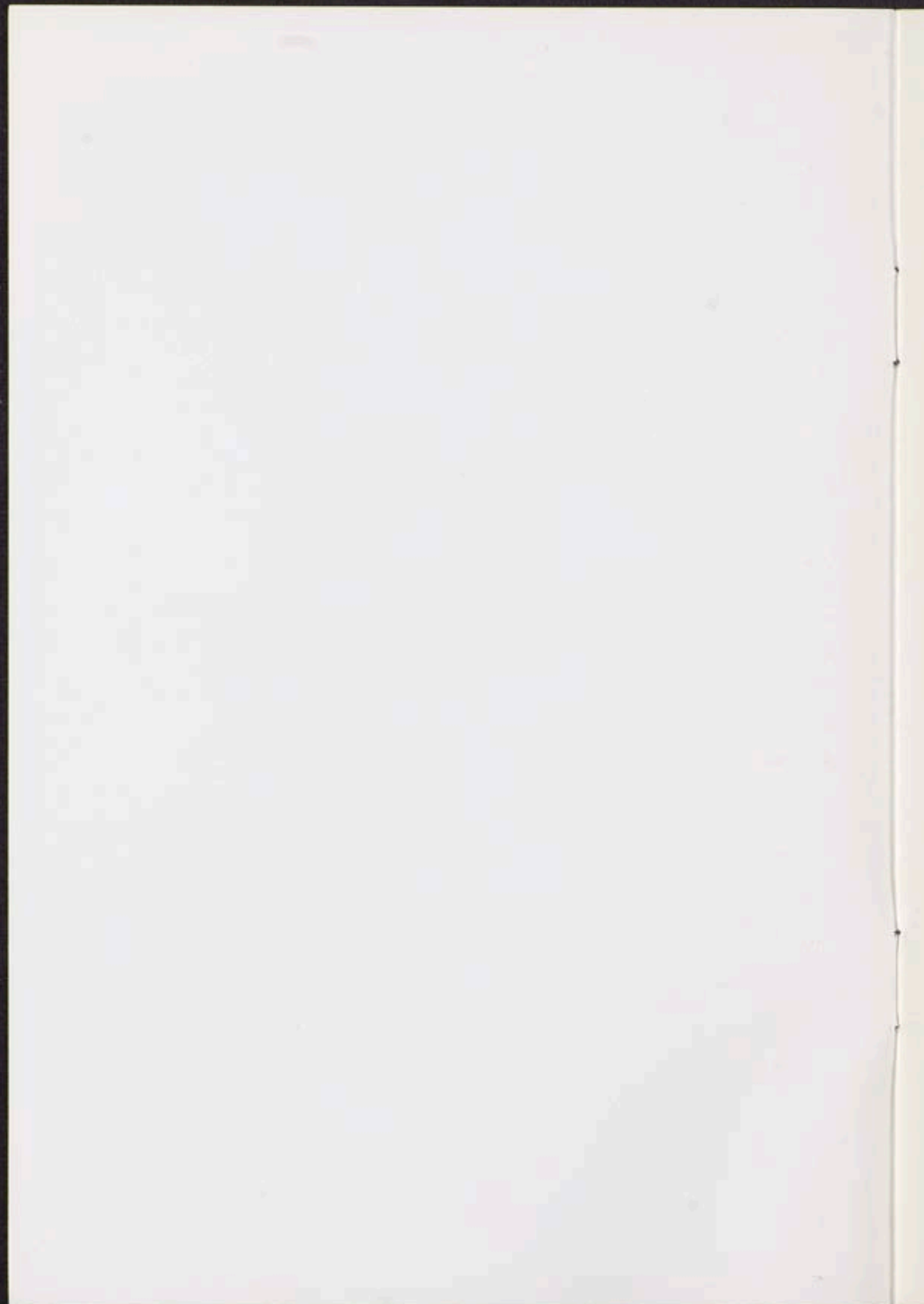

TEATR WIELKI W ŁODZI

Engelbert Humperdinck

JAŚ I MALGOSIA
Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

Dyrektor naczelny
i artystyczny
ANTONI WICHEREK

Engelbert Humperdinck
JAS I MAŁGOSIA
(Hänsel und Gretel)

Bań operowa w trzech obrazach.
Libretto – Adelheid Wette
Przeład libretta: Krystyna Chudowolska,
Józef Rusznica

Ergebnisse der
Erhebung
1970/71

Ergebnisse der Erhebung 1970/71

(Ergebnisse der Erhebung)

Ergebnisse der Erhebung
1970/71
Ergebnisse der Erhebung
1970/71

Tym razem proponujemy spektakl, dla którego trudno byłoby wyznaczyć granicę wieku jego odbiorców. Trudno, ponieważ granica ta nie istnieje, a to dlatego, że „Jaś i Małgosia”, baśń operowa – jak nazwał swoje dzieło sam kompozytor – jest dla wszystkich: dla tych, którym mamy opowiadać do poduszki pełne uroku opowieści braci Grimm, dla tych którzy czytają już samodzielnie, a także dla nas dorosłych, którzy jakże chętnie uciekamy w świat baśni, fantazji i marzeń, z odległego już niestety dzieciństwa.

Jest też „Jaś i Małgosia” ucztą dla najwytrawniejszego melomana. Nie bez powodu operę Humperdincka zachwycał się sam Richard Strauss: znakomita charakterystyka muzyczna postaci, bogactwo melodyczne, zróżnicowanie nastrojów oraz bogata instrumentacja – wzorowana na dziełach Wagnera, którego wielbił od lat najmłodszych, sprawiły, że premiera – przed blisko stu laty – stała się sensacją.

Dziś operowy „Jaś i Małgosia” rozpoczyna swój żywot sceniczny w naszym Teatrze. Na scenie, obok doświadczonych solistów, zobaczymy i usłyszymy także artystyczną młodzież: uczniów szkoły baletowej i muzycznej, dla których występ na niej nie jest wprawdzie pierwszym, ale jakże ważnym i odpowiedzialnym. Chcemy, aby i oni mieli jak najwięcej okazji do prezentowania swoich umiejętności.

Skoro więc wszystko gotowe i w sali robi się coraz ciemniej, zamknijmy oczy, a dźwięki uwertury niech przeniosą nas w wyczarowany przez muzykę baśniowy świat małych bohaterów...

Antoni Wiches

*Było mu dane wyrażać tonami prostą mowę serca,
sprawiać, aby ze snów i fantazji rozkwitał pogodny
świat baśni, niezmqoną dziecięcą radość istnienia
przeciwstawiać tragicznym dreszczom pesymistycznego
poglądu na świat.*

*Ludzkie cierpienie nie zostało i jemu oszczędzone –
jego sztuka nic o tym nie wie.*

*Paul Bekker
(1908)*

Drogi Przyjacielu! Przeczytałem właśnie partyturę Twojego „Jasia i Małgosi” i zaraz zasiadam do biurka. Spróbuję ci opisać, w jak wielki zachwytyt uprawiło mnie Twoje dzieło. Naprawdę, jest to arcydzieło pierwszej jakości. Z okazji szczęśliwego jego ukończenia składam u Twoich stóp najgorętsze gratulacje i wyrazy podziwu; od dłuższego już czasu nie zetknąłem się z dziełem, które mi tak bardzo zaimponowało. Jakiż ożywczy humor, jakaż pysznie naiwna muzyka, ile kunsztu i subtelności w potraktowaniu orkiestry, jaka doskonałość w ukształtowaniu całości, ile wspaniałej inwencji, jaka wyborna polifonia – a wszystko oryginalne, nowe...

Mój drogi przyjacielu, jesteś wielkim mistrzem, który obdarowuje kochanych Niemców dziełem, na jakie chyba nie zasługują, lecz mimo to, mam nadzieję, potrafią rychło ocenić ogromne jego znaczenie. Tak, a jeśli nie, przyjmij na razie od Twego wiernego przyjaciela i zwolennika najgłębsze dzięki za radość, jaką mu zgotowałeś. Myślę, że „Jaś i Małgosia” ukażą się tu koło Bożego Narodzenia; dopraszam się jednak usilnie, obstawaj przy tym, żebym to ja dyrygował – stary Simpel Lassen nie może się do tego zabrać! A jest on diabelnie trudny – ten Twój Jasieńko!

Raz jeszcze najserdeczniejsze gratulacje i tysiąc pozdrowień od Twego przyjaciela i admiratora.

*Richard Strauss
do Engelberta Humperdincka
Weimar, 1893*

Anonimowa karykatura Humperdincka z autografem kompozytora.

Wiem, że ucieszy się Pani, wielce czcigodna mistrzyni, słysząc o niezwykłym sukcesie „Jasia i Małgosi” Humperdincka podczas wczorajszego pierwszego przedstawienia w Wiedniu. Czegoś podobnego nie przeżywano tu chyba od szczęśliwych dni Mascagniego; bo tylko *bomme du métier* były w stanie powiedzieć, ile razy milego autora w jego przykrótkich spodniach i butach na futerku (które stroją go lepiej niż uszelka możliwa elegancja) wywoływano przed rampę zarówno po drugim, jak po trzecim obrazie. Również w czasie przedstawienia przez cały teatr przebiegał często jakby delikatny wiew podziwu. Jak bardzo byliśmy zachwyceni, nie muszę nawet mówić. Robiło się błogo człowiekowi na sercu, od wieków nie zazналиśmy takiego uczucia.

Huston Chamberlain, pisarz,
do Cosimy Wagner po wiedeńskiej
premierze opery

Czy zechce Pan być tak dobry i powiedzieć panu Humperdinckowi, że Ludwik i ja byliśmy wręcz zachwyceni jego operą? To naprawdę cudowne, byliśmy bardzo dumni, że piękne te myśli pochodziły od Niemca. Chciałabym, żeby tę operę mogli usłyszeć w Hiszpanii. To pragnienie jest szczerzym wyrazem mego zachwyty.

Maria de la Paz, żona księcia
Ludwika Ferdynanda do Hermanna
Levie'ego po spektaklu
w Monachium

Treść opery

Akt pierwszy

W ubogiej chacie miotlarza Piotra siedzi na stołeczku Małgosia i szydełkuje; jej brat, mały Jaś, wiąże miotły. Małgosia śpiewa piosenkę, ale Jasiowi tak dokucza głód, że nie może już dłużej pracować. Wtedy Małgosia zdradza braciszce tajemnicę: wie, gdzie stoi garnek z mlekiem. Z radości, że niedługo dostaną mlecznej zupy, dzieci zaczynają wesoło tańczyć. Tymczasem nadchodzi matka. Tak się rozgniewała, że dzieci próżnują, że chce im dać klapsa. Nicostrożnie zrzuca przy tym garnek z mlekiem, który się rozbija. Rozgniewana, wysyła dzieci do lasu, aby nazbierały jagód. Po ich wyjściu matka płacząc zasypia. Budzi ją śpiew męża, który trochę podochocony wraca do domu. Przynosi dobre nowiny, bo oto sprzedał na jarmarku mnóstwo mioteł, kupił dużo dobrych rzeczy, a także słodycze dla dzieci. Gdy usłyszał jednak, że matka posłała je do lasu, zafrasował się bardzo.

Przecież las jest niebezpieczny, siedzi tam czarownica Baba Jaga, która może schwycić dzieci i porobić z nich pierniki.

Przestraszeni rodzice wybiegają szukać Jasia i Małgosi.

Akt drugi

Jaś zbiera w lesie jagody, a Małgosia siedząc pod drzewem wije wianuszek i śpiewa piosenkę. Słysząc głos kukułki, dzieciom jest tak dobrze i wesoło, że z radością zjadają wszystkie zbierane jagody.

Zaczyna się robić ciemno i jakoś straszno. Zaniepokojone dzieci tulą się do siebie, wołają rodziców.

Nadchodzą krasnoludki i usypiają je. Anioły, które dzieci wzywały w wieczornym pacierzu, zjawiają się i otaczają śpiących.

Akt trzeci

W lesie już świta. Dzieci jeszcze śpią. Zjawia się elf Otwórz-Oczko, który je budzi strząsając na nie kropelki rosy. Małgosia budzi się z wesołym śpiewem, braciszek odpowiada jej równie wesoło. Opowiadają sobie wzajemnie swoje sny, a tymczasem mgła się rozproszyła i ukazuje się pstry domek z pierników.

Dzieci podbiegają, odłamują pierniki z dachu i chrupią je.

Z domku wychodzi czarownica i najpierw chwytą chłopca na pętlę, a gdy się z niej uwolnił, rzuca na dzieci taki czar, że nie mogą uciekać. Jasia zamyka w klatce, a Małgosię zostawia na wolności, lecz każe jej spełniać rozmaite posługi domowe.

Czarownica rozpala ogień w wielkim piecu i lata na miotle dookoła domu z radości, że trafił jej się tak smaczny kąsek.

Małgosia musi doglądać pieca. Sprytna dziewczynka domyśliła się, jakie zamiary ma Baba Jaga, udaje więc głupiutką i prosi czarownicę, aby jej pokazała, jak się zagląda do pieca. Gdy tylko Baba Jaga pochyliła się nad drzwiczkami, Małgosia wraz z uwolnionym przez nią potajemnie Jasiem wpychają czarownicę do pieca.

Poprzednio zaczarowane dzieci, które jako pierniki tworzyły ogrodzenie domku, powracają do życia dzięki zaklęciu, które Małgosia usłyszała od czarownicy i zapamiętała. Teraz wszyscy śpiewają i tańczą razem.

Nadchodzą rodzice Jasia i Małgosi, uszczęśliwieni, że znaleźli dzieci całe i zdrowe.

Realizatorzy

KAZIMIERZ WIENCEK

Kierownictwo muzyczne

JAROSŁAW KILIAN

Reżyseria

JAN WILKOWSKI I JAROSŁAW KILIAN

Inscenizacja

ADAM KILIAN

Scenografia

EWA AMBROZIŃSKA

Choreografia

MIROŚLAW KUCHOWICZ

Przygotowanie chóru

dziecięcego

Asystenci reżysera: Waldemar Drozd
Waldemar Stańczuk

Asystenci scenografa: Bożena Smolec-Błaszczyk
Ewa Woskowska

Pianiści korepetytorzy: Elżbieta Zwierzchowska, Maria Czerkawska,
Nadieżda Pawlak, Katarzyna Sajdak

Inspicjent – Urszula Rybicka

Pierwsza przerwa – 20 minut
druga przerwa – 15 minut

Obsada

Piotr, miotlarz – ojciec	- ZENON KOWALSKI KRZYSZTOF LESZCZYŃSKI JAROSŁAW WĄSIK
Gertruda, jego żona – matka	- IRENA GŁOWATY ELŻBIETA GORZĄDEK
Jaś	- MAŁGORZATA BOROWIK DOROTA LACHOWICZ EWA SZYMKIEWICZ
Małgosia	- DOROTA WÓJCIK-JANCAK ANNA JEREMUS
Baba Jaga	- ALICJA PAWLAK KRZYSZTOF DYTUS
Elf Otwórz-Oczko	- JEANETTE BOŻAŁEK ELŻBIETA PRZEPIÓRSKA
Krasnoludek Zmruż-Oczko	- JEANETTE BOŻAŁEK ELŻBIETA PRZEPIÓRSKA MIECZYŚLAWA DORCZ (art. chóru)
Taniec Baby-Jagi	- IZABELA GARKOWSKA MIROŚLAWA MIŁOŃ MAŁGORZATA PIETRYKOWSKA
Animacja	- BARBARA KITTEL KRYSTYNA FILIPIAK

Orkiestra Teatru Wielkiego w Łodzi,
chór dziecięcy pod dyrekcją Mirosława Kuchowicza,
uczniowie Państwowej Szkoły Baletowej im. F. Parnella

Dyrygent – KAZIMIERZ WIENCEK

SEZON 1991/92

Premiera – 14 grudnia 1991

Program ilustrują drzeworyty
ADAMA KILIANA

Na okładce: anonimowa sylwetka – kompozytor tańczy z Jasiem,
Małgosią i Czarownicą.

Redakcja programu – Tomasz Graczyk
Reprodukcje ilustracji – Chwalisław Zieliński
Redakcja techniczna – Leszek Sochaczewski

Wydawca TEATR WIELKI W ŁODZI

Nakład – 5.000 egz.
Druk: Łódzkie Zakłady Graficzne

albumy
książki
czasopisma
foldery
plakaty
kalendarze
etykiety
albumy
książki
czasopisma
foldery
plakaty
kalendarze
etykiety
albumy
książki
czasopisma
foldery
plakaty
kalendarze
etykiety
albumy
książki
czasopisma
foldery
plakaty
kalendarze
etykiety
albumy
książki
czasopisma
foldery
plakaty
kalendarze
etykiety

Łódzkie Zakłady Graficzne

90-019 ŁÓDŹ
ul. Dowborczyków 18
(dawniej PKWN)
telefon 74 52 66
telefax 74 62 57
telex 88 42 78
lzg pl.

TEATR WIELKI W ŁODZI

Plac Dąbrowskiego, 90-249 Łódź

Kasy Teatru czynne codziennie w godz. 12.00–19.00
tel. 33-77-77, 33-99-60.

Przedprzedaż biletów odbywa się codziennie z wyjątkiem
niedziel i świąt na 15 dni naprzód.

Bilety można rezerwować telefonicznie.

Zamówienia zbiorowe przyjmuje Biuro Obsługi Widzów,
tel. 33-31-86, 33-99-60 w. 122